

Ács: Horgásztó és környéke Természetvédelmi Terület

Kezelési terv

2024

Készítette: Barina Zoltán

Tartalom

1.	Azonosító adatok	3
1.1.	Jogszabályi háttér	3
1.2.	A védett érték adatainak frissítése	3
1.3.	Dokumentumfotók.....	5
2.	Természetvédelmi célkitűzések	9
3.	Részletes természetvédelmi kezelési terv	10
3.1.	Természetvédelmi stratégiák	10
3.2.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak.....	11
3.2.1.	Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	11
3.2.2.	Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési előírások	11
3.2.3.	Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme	11
3.2.4.	Látogatás	12
3.2.5.	Oktatás és bemutatás.....	12
3.2.6.	Kutatás, vizsgálatok	12
3.2.7.	Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra	12
3.2.8.	Táj- és kultúrtörténeti értékek	12
3.2.9.	Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	13
3.3.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak.....	13
3.3.1.	KE4 – Halastó és tószegély.....	13
3.3.2.	KE02 – Őshonos fás társulás.....	14
3.3.3.	KE03 – Üde gyepek	16
3.3.4.	KE04 – Kivett	17
3.3.5.	KE05 – Szántó.....	17
3.3.6.	KE06 – Park	17
3.3.7.	KE07 – idegenhonos fás társulás	19
3.4.	Adminisztráció.....	19
4.	A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata.....	20

1. Azonosító adatok

1.1. Jogszábi háttér

Védetté nyilvánító határozat: Ács Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2012. (III. 30.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területekről

Kategória: helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Védetté nyilvánítás indoka, természetvédelmi célja: növénytani, vízügyi, tájképi

hrsz.: 0576/1, 0576/2

Kiterjedése: 17 ha 4479 m²

Besorolása: nincs megadva

Egyéb kapcsolódó rendelkezések:

A védetté nyilvánító önkormányzati rendelet további részleteket nem tartalmaz.

1.2. A védett érték adatainak frissítése

A természetvédelmi terület elhelyezkedése:

A területen 2013-ban ökológiai állapotfelmérés készült, eszerint „A terület kis mértékben szolgálja csak az élő természeti értékek megőrzését, mivel elsődlegesen intenzív horgászvíz és rekreációs park.”

Az állapotfelmérés a következő védett fajokat jelezte a területről:

- vidra (*Lutra lutra*), 1–2 család
- törpegém (*Ixobrychus minutus*), 1–3 pár
- kisasszony-szitakötő (*Calopteryx virgo*), ritka
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus*), ritka
- réti csík (*Misgurnus fossilis*), szórványos
- pettyes göte (*Triturus vulgaris*), ritka
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*), szórványos
- barna varangy (*Bufo bufo*), 100–500 példány
- fürgé gyík (*Lacerta agilis*), szórványos
- zöld gyík (*Lacerta viridis*), szórványos
- vízisikló (*Natrix natrix*), gyakori
- molnárfecske (*Delichon urbica*), 200–300 példány
- füstifecske (*Hirundo rustica*), 500–1000 példány
- nádirigó (*Acrocephalus arundinaceus*), 5–10 pár
- barkóscinege (*Panurus biarmicus*), 2–3 pár
- kabasólyom (*Falco subbuteo*), 1 pár
- töviszúró gébics (*Lanius collurio*), 3–4 pár

A 2024-es kezelési terv készítés keretében a következő további fajokat mutattuk ki a területről (természetes kísérőfaj, idegenhonos faj):

Achillea millefolium

Althaea officinalis

Ambrosia artemisiifolia

Angelica sylvestris

Aster lanceolatus

Calystegia sepium

Carduus acanthoides

Carex acutiformis

Chenopodium album

Cirsium arvense

Daucus carota

Festuca pratensis

Fraxinus excelsior

Humulus lupulus

Lycopus europaeus

Medicago sativa

Melandrium album

Onopordum acanthium

Phragmites australis

Picris hieracioides

Plantago lanceolata

Platanus ×acerifolia

Populus alba

Populus nigra

Potentilla anserina

Prunus cerasifera

Pulicaria disenterica

Robinia pseudacacia

Rubus caesius

Salix alba

Salix fragilis

Solidago gigantea

Stellaria media

Taraxacum officinale

Tilia cordata

Typha angustifolia

Typha latifolia

Urtica dioica

Verbascum blattaria

Verbascum phlomoides

Vicia angustifolia

A területen előfordul néhány idősebb (100 éves közeli és afölötti)

Azonosító	Fafaj	Törzsátmérő (cm)	N	E
241118_162	Salix fragilis	130	47,711271	18,02401
241118_163	Salix fragilis	150	47,711354	18,023906

Azonosító	Fafaj	Törzsátmérő (cm)	N	E
241118_166	<i>Populus nigra</i>	110	47,711569	18,021956
241118_167	<i>Populus nigra</i>	80	47,711607	18,021641
241118_169 ¹	<i>Populus nigra</i>	150	47,711969	18,021263

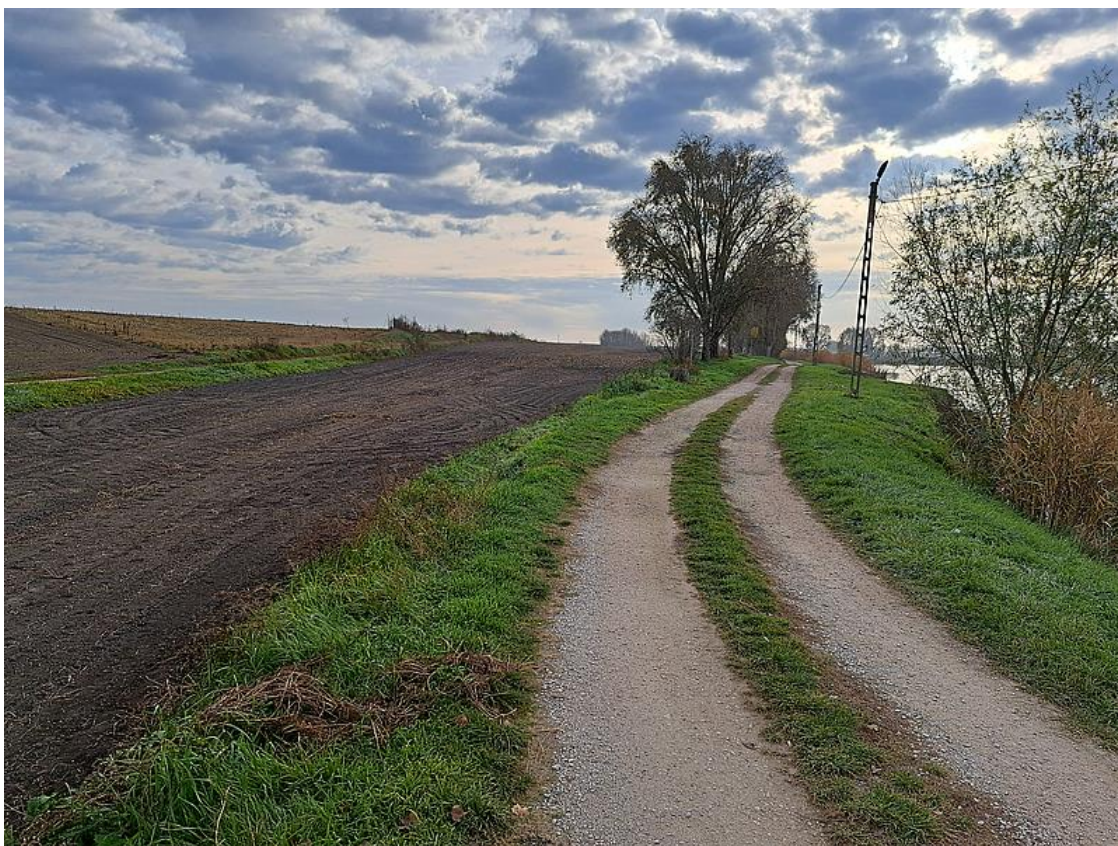

1.3. Dokumentumfotók

¹ Innentől sorban több 70–150 cm törzsátmérőjű fa

Horgásztó (KE01) és a partján levő park (KE06)

Szántók (KE05) és fasor a horgásztó partján

Elektromos vezeték a tó szélén

Nádas foltok (KE01) a tó szegélyén

Nádas és sásos foltok és park a horgásztó mellett

Zsilip a Concón

Idősebb fekete nyarak a horgásztó partján

2. Természetvédelmi célkitűzések

A helyi jelentőségű természetvédelmi területen meghatározott természetvédelmi cél a kiemelt zöldövezeti területek, növénytakarsulások, valamint védett fajok és egyedi természeti értékek és idős fák megtartása, a biodiverzitás fenntartása. További cél a szennyezések megakadályozása, minimalizálása, a természeti és kulturális értékek megismerésére irányuló kutatás, oktatás, turizmus támogatása.

Rendeltetés: A terület a régióra jellemző vizes élőhelyek kiterjedésének és ökológiai állapotának, valamint a hozzájuk kötődő vízi és vízparti élővilág állományainak kedvező természetvédelmi helyzetben történő megőrzése.

Célkitűzés:

1. A természetes élőhelyek és fajaik fennmaradásának biztosítása
2. A természeti és kultúrtörténeti értékek együttese fennmaradásának biztosítása
3. A terület élővilágának védelme
4. A természetvédelmi célú bemutatás elősegítése
5. Az özönfajok terjedésének megakadályozása, a természetes, őshonos fajösszetétel fenntartása
6. Lágymű- és fásszárú tájidegen fajok arányának visszaszorítása

3. Részletes természetvédelmi kezelési terv

3.1. Természetvédelmi stratégiák

1. Az agresszívan terjedő inváziós növényzetet vissza kell szorítani, a tájidegen fákat folyamatosan hazai, tájban honos fajokra (tölgy, kőris, stb.) kell cserélni.
2. A különlegesen ritka, védett, fokozottan védett növény- és állatfajok populációjának védelmét biztosítani kell
3. Az értékek bármilyen szennyezését, rongálását meg kell akadályozni.
4. A természetvédelmi szempontból értékes, kívánatos állapotot rögzíteni kell és fenn kell tartani a beavatkozások minimalizálása mellett.

A természetvédelmi célok elérése érdekében a fő – általános – tennivalók a következők:

1. Tilos a védett természeti terület állapotát és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.
2. Erdő, rét, legelő művelési ágának megváltoztatásához csak kivételes esetben és csak a természetvédelem érdekeinek megfelelően szabad hozzáfárulni.
3. A természetvédelmi területen tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja.
4. A természetvédelmi területen fokozott figyelmet kell fordítani a hulladékok folyamatos eltávolítására, a rendszeres zöldterület kezelésre, amennyiben szükséges karbantartási ütemtervet kell készíteni a folyamatos fenntartás céljából.
5. Az özönnövények állományainak megfigyelése, szükség esetén visszaszorításuk
6. Kiemelt védett fajok jelenlétének, állományainak monitorozása, szükség esetén fajvédelmi tennivalók meghatározása, végrehajtása
7. A művelési ág besorolások aktuális műveléshez igazítása
8. Az idős parkfák közötti terület tisztítása
 - a. a cserjeszint idegenhonos fajainak eltávolítása
 - b. a lombkoronaszint fajainak szelektálása
9. A parkfák egyszeri, teljes rekonstrukciója (növény-egészségügyi kezelés, beteg és menthetetlen fák eltávolítása, majd ezek pótlása, menthető fák nyesése). Az egyszeri, teljes rekonstrukcióra vonatkozó kezelési módok az egyes fák állapotának megfelelően:
 - a. jó állapotban lévő, idős fák: kezelést nem igényelnek, esetlegesen sarjlevágás;
 - b. jó állapotban lévő, idős fák, kismértékben károsodott ágrendszerrel: a száraz csúcsok levágása, a fagyöngy eltávolítása, sarjlevágás;
 - c. idős jelentősen sérült koronaformájú fák: az idős ágak visszavágása, a fagyöngy eltávolítása, régi sebhelyek kezelése;
 - d. idős, jelentősen korhadtt törzsű és ágazatú fák: a madár, illetve denevérvédelem, valamint alsóbbrendű korhadéklakó fajok miatt megtartandók. Az idős ágak visszavágása, a fagyöngy eltávolítása, régi sebhelyek kezelése, a korábban betonozott üregek utókezelése, a törzsbelső kitisztítása, vízkivezetés megoldása;
 - e. leromlott, erősen károsodott fák, illetve deformálódott koronájú vagy korona nélküli fák: eltávolítást, szükség esetén tuskókiszedést követően pótlás sorfa jellegű fakkal;
 - f. középkorú, szép koronájú, egészséges fák az első pótlásból: kezelést nem igényelnek, esetlegesen sarjlevágás;

- g. jó állapotban lévő, középkorú fák, kismértékben károsodott ágrendszerrel, fagyöngyfertőzéssel, erős számú tősarjjal: a száraz ágvégek levágása, a fagyöngy eltávolítása, sarjlevágás;
 - h. fiatal, egészséges, megfelelő helyre telepített fák: nem igényelnek kezelést.
10. A faegyedek egészségi állapotának nyomon követése
 11. A faegyedek egészségi állapotának fenntartása aktív kezeléssel
 12. A park egykori jellegének visszaállítása és fenntartása

3.2. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

1. A természetvédelmi kezelési tervben nem részletezett vagy nem szabályozott kezelési előírásokat a területen az illetékes hatóság egyedi államigazgatási eljárásban határozza meg.

3.2.2. Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési előírások

1. Az érvényben lévő vízjogi üzemterv betartása. A vízjogi üzemeltetési engedély megváltoztatása esetén a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleményét is ki kell kérni. A vízszinteknek őszi és téli vonulási, telelési időszakban biztosítani kell a madárfajok számára alkalmas élőhelyet.
2. Az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatban szükséges betartani az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendelet mellékleteiben szereplő fajok, különösen a dokumentált adattal rendelkező nutria (*Myocastor coypus*) gyérítése, minél nagyobb arányú visszaszorítása a jelölő madárfajokat nem károsító módon és időszakban, a környéken időnként előforduló nílusi lúd (*Alopochen aegyptiaca*) egyedeinek lehetőség szerinti kilövése más fajokat nem károsító módon.
3. A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
4. Halastó medrének meszezése nem megengedett.
5. A nádaratás csak fagyott talajon végezhető.
6. Nyílt vízfelületek medrének kotrása csak a természetvédelmi érdekekkel összehangolt módon végezhető.
7. A meder kotrásából származó iszap a parton nem deponálható, azt a területről el kell szállítani.
8. Április 1. és július 15. között hínárvágás nem végezhető.
9. A területen élő és táplálkozó madarak riasztásának időbeli és területi korlátozásait a Duna–Ipoly Nemzeti Park igazgatósággal egyeztetett módon, a madárriasztási tervnek megfelelően lehet végezni.

3.2.3. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

1. A parti fák megőrzését elősegítő beavatkozásokat (száraz, letört ágak eltávolítása, sebkezelés, stb.) vegetációs időszakon kívül, de az énekesmadarak költési időszaka előtt kell elvégezni.
2. Vízkormányzás rendjének természetvédelmi és gazdasági érdekeknek összehangolásával történő kidolgozása.

3. Extenzív halgazdálkodás folytatása hazai halfajokkal.
4. A terület horgászrendjében a természetvédelmi szempontok is érvényesítendőek
 - a. Etetés szabályozása
 - b. Partszakaszok igénybevétele
 - c. Hulladék kezelése
5. A fák betegségek és kártevők elleni védelme

3.2.4. Látogatás

1. A Malom-tó környéke szabadon látogatható, a többi tó zárt területen fekszik, nem látogatható
2. Horgászni az Ács és Környéke Horgász Egyesület horgászrendje szerint lehet.

3.2.5. Oktatás és bemutatás

1. Ismeretterjesztési célból arra alkalmas helyeken tanösvényeket lehet létesíteni, ahol a természetvédelmi terület növénytani és állattani értékeiről szerezhethetnek ismereteket a látogatók. (vö. 2. melléklet a Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdéséhez, 3.11. Látogatás, ismeretterjesztés, sport).
2. A terület és történetének megismertetése
3. Az oktatást és bemutatást elősegítő információs táblák készítése és kihelyezése
4. Online és személyes ismeretterjesztés.

3.2.6. Kutatás, vizsgálatok

1. A terület egészén a terület állapotát befolyásoló vizsgálatok a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezései szerint végezhetők, beavatkozással nem járó kutatások a fenntartó felé történő bejelentés után végezhetők.
2. A terület élővilágának felmérése és nyomon követése
3. A terület történetének felkutatása

3.2.7. Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

1. A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos
2. A területen új épület és építmény csak úgy helyezhető el, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
3. A meglévő infrastruktúra-hálózat karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
4. A meglévő közművek karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
5. A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
6. A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az természetközeli élőhelyet nem érint

3.2.8. Táj- és kultúrtörténeti értékek

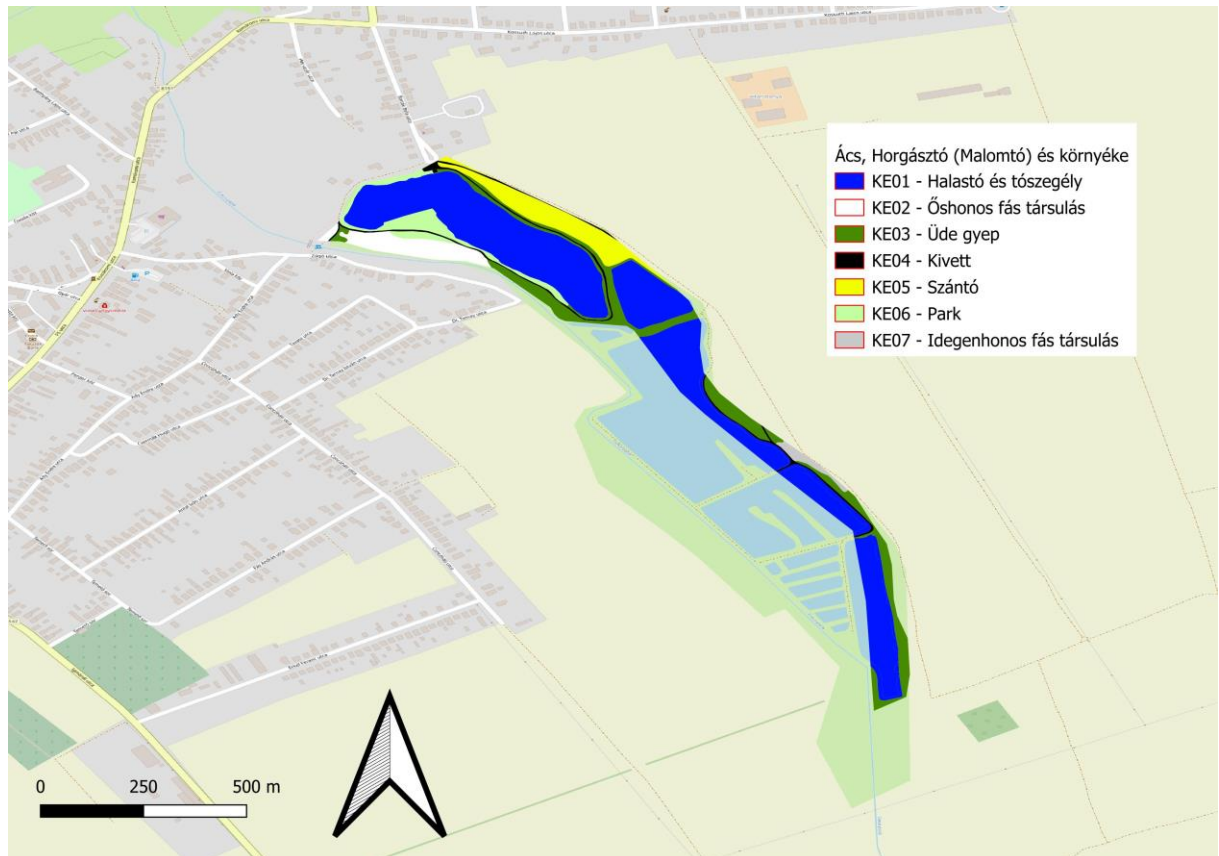
1. A horgászto és környékének tájképi jellegét meg kell őrizni

3.2.9. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

1. Természetvédelmi beavatkozásokon kívül egyéb beavatkozások nem végezhetők el.

3.3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A védett területen 7 kezelési egységet különböztetünk meg az alábbiak szerint:

3.3.1. KE4 – Halastó és tószegély

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a tavak nyílt vízfelületei, parti sávjuk és szigeteik

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

1. OB – Jellegtelen üde gyepek
2. B1a – Nem tűzeglépző nádasok, gyékényesek és tavikákások
3. D6 – Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet
4. U9 – Állóvizek

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

- 1) Gyomirtószerek használatának mellőzése
- 2) Gyepek feltörése nem megengedett
- 3) Gyepek beépítése nem megengedett
- 4) A kaszálások intenzitása a lehetséges helyeken csökkentendő a kétszikűek virágzásának elősegítése céljából

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

- 1) A lebetonozott partszakaszok természetes partokká alakítása
- 2) Nádas tőszegélyek területének növelése

Kezelési előírások indoklása

A kezelési előírások követése javítja a fészkelő madarak szaporodási és fennmaradási esélyét és az ökoszisztéma általános természeti állapotát.

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt az élőhely fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében

3.3.2. KE02 – Őshonos fás társulás

Kezelési egység meghatározása

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak azok a nem üzemtervezett erdőrészek, melyek nem idegenhonos fák spontán vagy ültetett állományai.

Kezelési egység megfeleltetése

ÁNÉR-kód:

- P1 – Őshonos fafajú fiatalosok
- P2a – Üde es nedves cserjések
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások

Erdőgazdálkodáshoz köthető előírások:

- 1) emberi életet nem veszélyeztető helyen a lábon álló öreg fák kivágása, földön fekvő holtfa, száradék eltávolítása, a fák egészségügyi kezelése nem engedélyezett
- 2) érvényesíthető legyen a vegetációs időszak fogalma
- 3) amennyiben idegenhonos fafajokkal fertőzött, a szaporodóképes idegenhonos egyedek eltávolítása szükséges, a fészkelési időszakot figyelembe véve, augusztus 1. után
- 4) vágástéri maradék kezelése (elszállítása, darálása, égetése) mennyiség függvényében engedélyezhető, előzetesen egyeztetve a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal.

Gazdálkodáshoz köthető kezelési előírás-előírások

Kötelezően betartandó előírások:

- 1) Erdők esetében a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről, a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról

b. Önkéntesen vállalható előírás-előírások:

Erdőterületekre vonatkozó előírás-előírások

- 1) E05 Erdészeti szempontból tájidegen fafajok telepítésben való alkalmazásának mellőzése.
- 2) E06 Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
- 3) E07 Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok telepítésben való alkalmazásának mellőzése.
- 4) E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása.

- 5) E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a természetvédelmi értéket képviselő és védett fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
- 6) E12 A tisztások fátlan állapotban tartása.
- 7) E18 A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése.
- 8) E20 Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkenek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban a gazdálkodási tevékenység korlátozása.
- 9) E22 A megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.
- 10) E31 A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
- 11) E33 A tarvágás mellőzése.
- 12) E36 Véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
- 13) E38 Véghasználat során átlagosan 5–20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
- 14) E39 A mikroélőhelyek fenntartása.
- 15) E41 A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása.
- 16) E50 A vágásterületen történő égetés mellőzése.
- 17) E52 Őshonos fafajú faállomány táj- és termőhelyhonos fa- és cserjefajokkal történő felújítása. (Megj.: valamint származási körzet azonos)
- 18) E54 Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
- 19) E65 Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
- 20) E68 Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú és fás szárú fajok ellen alkalmazható a Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
- 21) E69 A környező gyepterületek védelme érdekében a tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
- 22) E70 "Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:
 - a. Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - b. Alkalmazási idő: lágyszárú: május–június, fásszárú: augusztus–szeptember.
 - c. Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - d. Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
- 23) Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - a. Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - b. Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- 24) E71 A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
- 25) E73 Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.

Vadgazdálkodási előírás-előírások

- 26) VA01 Szóró, szózó vagy etetőhely a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
- 27) VA02 A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó. A szerkezetátalakítás során szükséges a teljes talajelőkészítés és tuskózás mellőzése, a környező élőhelyeket veszélyeztető gyomosodás elkerülése érdekében.

Kezelési előírások indoklása:

A kezelési előírások a tájidegen, inváziós fajok területéről történő kiszorításával biztosítják az őshonos természetközeli állományok alkotta puhafás erdők fennmaradását, regenerációját. Az elő- és véghasználatok kíméletes végzése a természetközeli állományok természetessége szempontjából kiemelkedő fontosságú. Az intenzív használatok hosszabb távon a természeti állapot degradációjával járnának. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a természetközeli élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve lehetséges.

3.3.3. KE03 – Üde gyepek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a partokon kialakult üde gyepek.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- 1) BA – Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló- és folyóvizek partjánál
- 2) B1a – Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
- 3) B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet
- 4) B3 – Vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak
- 5) B5 – Nem zsombékoló magassásrétek
- 6) OB – Jellegtelen üde gyepek

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

- 1) a kaszálások idejének ütemezése a természetvédelmi szempontból értékesebb fajok szaporodásbiológiájának figyelembevételével történjen
- 2) szelektív és biológiai szúnyogirtás a vegyszeres helyett
- 3) vadat vonzó létesítmények nem telepíthetők

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

- 1) Az élőhelyen a víz megtartására irányuló beavatkozások végezhetők.
- 2) Idegenhonos inváziós fajok megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési előírások indoklása

- 1) Az előírások betartása ideális feltételeket teremt az élőhely fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében

3.3.4. KE04 – Kivett

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a beépített és lebetonozott (burkolt) felszínek, intenzíven használt földutak.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- 1) U1 – Belvárosok, beépített faluközpontok, lakótelepek
- 2) U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók
- 3) U11 – Út- és vasúthálózat

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

Nem végezhetők olyan beavatkozások (pl. utak, járdák sózása), amik közvetve vagy közvetlenül negatív hatással vannak a KE01–KE03 és KE06 kezelési egységek élőhelyeire. Ezek helyett környezetkímélő megoldások alkalmazandók.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

A kezelési egység kiterjedése nem növelhető, azonban átalakítható a KE01–KE03 vagy KE06 kezelési egységekhez tartozó élőhelyekké.

Kezelési előírások indoklása

A kezelési egység élőhelyei aktuálisan természetvédelmi értéket nem képviselnek, kezelésük módja azonban lényeges az érintkező kezelési egységek megőrzése szempontjából.

3.3.5. KE05 – Szántó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a szántóként hasznosított területek.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- 1) T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
- 2) T2 – Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák
- 3) T5 – Vetett gyepek, füves sportpályák
- 4) T6 – Extenzív szántók

Gazdálkodáshoz köthető előírások:

A területek extenzív szántóként való művelése

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

A kezelési egység visszaalakítható természetközeli élőhellyé

Kezelési előírások indoklása

Szántó művelési águ területek gyeppé alakítása a védett terület természeti állapotát és a tó vízminőségét javítja.

3.3.6. KE06 – Park

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a terület parkként funkcionáló részei, ültetett és idős fákkal és cserjékkel, valamint rendszeresen nyírt jellegtelen gyeppel.

Kezelési egység megfeleltetése:

ÁNÉR-kód:

U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények (természetes vegetáció nyomai nem találhatók meg, ezért nem sorolható a „P6 – *Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával*” kategóriába)

Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- 1) Az idős fákat meg kell őrizni. Amennyiben balesetvédelmi szempontból indokoltá válik idős, odvas, mélyen bekorhadó ágcsomkokkal, repedésekkel, szétnyíló fahasadékokkal rendelkező fa kivágása, ilyen elemeket tartalmazó farész visszavágása, a munkálatok kizárólag a denevérek és egyéb faodvakat használó védett kisemlősök (pl. pelék) életciklusa és a madarak költési időszakának szempontjából kritikus időszakokon kívül, augusztus 15. – október 31. között végezhetők. A fakivágást, visszavágást minden esetben az odvak előzetes átvizsgálása kell, hogy megelőzze, a vágás csak akkor történhet meg, ha sikerült meggyőződni arról, hogy madarak nem költenek a fán, az odvakban, résekben denevérek vagy egyéb védett kisemlősök nem tartózkodnak. Amennyiben az odvakban denevéreket vagy védett kisemlősöket észlelnek, akkor haladéktalanul értesíteni kell a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság ügyeleti telefonszámán az illetékes természetvédelmi őrt.
- 2) A park gyepjének ápolása; beleértve annak kaszálását és a benne megjelenő természetvédelmi értéket képviselő fajok kíméletét.
- 3) A fenntartó kezelések során ügyelni kell az odúlakó fajok jelenlétére.

Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

- 1) A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos
- 2) A területen új épület és építmény csak úgy helyezhető el, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- 3) A meglevő infrastruktúra-hálózat karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- 4) A meglevő közművek karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- 5) A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- 6) A területen növényvédő szert és irtószereket csak a fák egyedi védelme érdekében szabad használni.
- 7) A tervezési területen belül a szükséges vegyszerezést csak egyedi engedéllyel és természetvédelmi hatósági ellenőrzése mellett szabad végezni.
- 8) A park faállományának folytonosságát fenn kell tartani
- 9) A tervezési terület a jelenlegitől eltérő területfelhasználási egységbe nem sorolható.

Táj- és kultúrtörténeti értékek

- 1) A park tájképi jellegét meg kell őrizni.

- 2) A parkból csak abban az esetben távolítható el fa, ha ez a természetvédelmi célok megvalósítása érdekében szükséges. Az eltávolított fákat pótolni kell.
- 3) A fapótlásokat előnevelt, földlabdás sorfa jellegű suhángokkal kell elvégezni vegetációs időn kívül
- 4) A faápolás során megengedett a koronaalakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, a fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- 5) A tájképi szempontból nem megfelelő objektumok eltávolítása.

Természetvédelmi infrastruktúra

- 1) Természetvédelmi státust jelző táblák kihelyezése a terület határain.
- 2) Információs táblák kihelyezése/felújítása.

Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 1) Természetvédelmi beavatkozásokon kívül a park fáin egyéb beavatkozások nem végezhetők el.
- 2) A fák alatt található gyepek feltörése csak természetvédelmi célból történhet
- 3) A fák alatt található gyepek kiterjedése nem csökkenhet

3.3.7. KE07 – idegenhonos fás társulás

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a várak körüli különböző fafajú erdő- és cserjeállományok.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- 1) P2c – Idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok
- 2) S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai
- 3) S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Kezelési egységre vonatkozó általános előírások:

- 1) fák és cserjék eltávolítása vegyszerhasználat nélkül
- 2) szelektív és biológiai szűnyogirtás a vegyszeres helyett
- 3) vadat vonzó létesítmények nem telepíthetők

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési előírások:

- 1) Az idegenhonos fák fokozatos eltávolítása.
- 2) Az idegenhonos fák fapótlás nélkül is eltávolíthatók

Kezelési előírások indoklása

A kezelési előírások követése javítja az őshonos fajok fennmaradási feltételeit és növeli a természetközeli élőhelyek kiterjedését.

3.4. Adminisztráció

- 1) Védett terület kiterjedésének felülvizsgálata, hogy ugyanazon víztest egészében védelem alá tartozzon, ellenkező esetben ugyanis a védett terület kezelésére vonatkozó előírások és előírások nem érvényesíthetők
- 2) Biztosítani kell, hogy a tervezési terület a kijelölt természetvédelmi kezelő vagyongazdálkodásában legyen.
- 3) Védett terület kezelésének betartatása

- 4) A terület kezelője mellett kötelezően kijelölendő a terület megfelelő kompetenciákkal rendelkező természetvédelmi kezelője.

4. A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata

- 1) A védettség hatálya haladéktalanul pontosítandó és az érintettek erről megfelelő módon tájékoztatandók.
- 2) Jelen kezelési terv folyamatos előírásai határidőhöz nem kötöttek. Az egyszeri beavatkozások mielőbbi megvalósítására kell törekedni.
- 3) A természetvédelmi kezelési terv előírásainak betartását a természetvédelmi hatóság ellenőrzi, a kezelési tervben megadott kezelési feladatok végrehajtását a természetvédelmi kezelő és Ács Város Önkormányzata ellenőrzi.
- 4) A természetvédelmi kezelési tervet 5 évente felül kell vizsgálni és a szükséges módosítási előírásokat megtenni. A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálatát Ács Város Önkormányzata, a terület természetvédelmi kezelője és a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság végzi, szükség esetén szakértő(k) bevonásával.